

Kamara az orvosellenes hangulatról Tüdőrákot, fényadással?

Az orvos legyen földönjáró ember, mondja Baradnay Gyula sebészprofesszor, s szavai szöveget ütnek a fejembe. No persze csak képletesen szólva, tesszem hozzá szintúgy magamban, tekintettel a hírneves tanár sebészeti ismereteire. Mégis, milyen igaz: álmódok-nak ott van megannyi embertársunk, aki orvoslásra adta a fejét, maradjon a göröngyös altalajon.

Baradnay prof. január 1-jétől az országosan hivatalba lépett Orvos Kamara megyei elnöke is, tehát áttekintése van megyénk orvosi helyzetéről.

• *Professzor úr, miben áll az Orvos Kamara országos szervezetének kiépülése, mi ennek a jelentősége?*

• Nagyon általánosan szólva tavalyi kérésű átalakult egyesületi szervezetből köztestületi szervezetté, ami jóval többet jelent, mint pusztán jogi formáság. Eddig a kamara nem rendelkezett különösebb hatalmi jogosítványokkal, de mostantól megkerülhetetlenné vált minden, orvosokat

• Igen. Mondhatni a német, osztrák kamara van előttünk példaként, ahol az orvos, aki nem tagjuk — nem praktikálhat. Nincs vita, nem egyéni mérlegelés kérdése, hogy valaki orvosként tag óhajt-e lenni vagy sem? És ez nem is a demokratikus jogok megsértése, hiszen érdekvédelem és betegvédelem! Amennyiben ugyanis a beteg egészsége fontos, gyógyulása végett megy orvoshoz, úgy neki is érdeke a szakszerűség, mellyel kezelik. Erre felügyel a kamara.

• *Aligha kérekdek könnyű, ha a külföld-*

tó, csak hogy a magyar orvosegyesítemek részéről is erős túlképzés folyik, ezért az orvos-munkanélküliség úgy 10 ezres nagyságban itt sompolyog a kertek alatt! Természetesen elsődlegesen a fővárosban. Mégis: a betelepültek magyarok, itt élnek, ide nőültek, gyermekeik vannak, s mi a legfőbb, itt akarnak dolgozni továbbra is. Márpedig a kamara, akinek megváltozott helyzetéből adódóan nem ad működési engedélyt, az nem maradhat itt.

• *Összintén szólva ez azért némileg el-*

lentséges helyzet. Az orvosok

tonságos foglalkozás, biztos kenyér. Ugyan ma már hazánkban a kapitalizmus építjük, mint minap egy vezetőnk a képenyőről közhírré tette, majdhogynem úgy hallottam: lerakjuk a kapitalizmus alapjait. Tehát ennek ellenére ma orvosnak lenni meglehetősen kis darab kenyeret jelent havonta, már a közvélemény tévképzeteihez viszonyítva, de — az biztos. Mondom ezt a fenyegető munkanélküliség előtt. És különben is, ki-ki a maga szerencséjének kovácsa. Különösen az a része házi-orvosainknak, akik magánvállalkozók lettek...

• *Legótt csont, mégis: tapasztalata szerint hogyan állunk hálapénz dolgában?*

• Megítélésem szerint nemigen jellemző. Az emberek erőteljes ütemben szegényednek, továbbá bevezettük a kártyarendszert. Aki odavitte kártyáját, ahová, az tudja nagyon jól, hogy az ő ellátása arányában részesül orvosa a javadalmazásból. Nem akar adni „csak úgy”...

• *Professzor úr említette az orvosi magánvállalkozásokat. Rájuk mi módon terjed ki a kamara felügyelete?*

• Nehéz kérdés, mert ez jelenleg nincs tételesen szabályozva. Ugyanakkor szakmai színvonaluk folyamatos ellenőrzése éppen a betegek érdekében elengedhetetlen feladatunk. Jól lehet ezek a vállalkozások mind szervezetileg, mind szakmailag függetlenek az egészségügyi intézményektől.

Ezért tisztázandó kérdés, a megyei szakfőorvos mennyiben felelős azért, mi folyik egy magánrendelőben, a megye másik végében. Kidolgozatlan, milyen ellenőrzési jogkörre van, illetve milyen ellenőrzés kötelező a felettes szervnek? Nem titok, Budapestben számos pör folyik orvosok ellen, immorális kalózkodás, idegen szóval malpractice végett. Ezek többnyire se-

bészeti beavatkozások, úgynevezett egynapos határidejű orvosi tevékenységek.

• *Az Orvos Kamara nem egyedüli az embergyógyászat terén. Ilyen a nemrég alakult Természetgyógyász Kamara is. Van-e érdemi kapcsolat közöttük?*

• Külön kell választani azon természetgyógyászokat, akinek van orvosi diplomájuk, azoktól, akiknek ilyen végzettségük nincs. Szerintünk nekünk csak azokkal kell foglalkoznunk, akiknek ilyen diplomájuk van. Ami a két kamara viszonyát illeti, nem jutott nyugvópontra számos kérdés közöttük. Megítélésünk szerint számos olyan mozzanat jellemzi némelykor a természetgyógyászok munkáját, amely a gyógyítás és a kurzuslás határmezsgyéjén imbolyog. A Természetgyógyász Kamara dolga a kurzuslást saját hatáskörön belül kizárni. Egyértelmű, nem fogadjuk el, hogy a tüdőrákot tea-füvekkel és fényadással szüntessék meg, mert ez kurzuslás. Ráadásul határozottan érződik egy orvosellenes társadalmi hangulat, amely nem könnyíti a dolgunkat. Ha még egyesek a sztrájkot is föllemegetik, akkor végképp bezárul a kör, ellenszenvessékké leszünk sokak szemében.

• *Professzor úr, újabb egy rendkívül érdekes, tilalmas téma is felbukkant mifelénk, a kegyes halál, az euthánázia. Mi a véleménye?*

• Egyéni véleményem: a Hippokratész által megalkotott arany szabályt érvénytelennek, esküjét korszerűtlenné mondani nem szabad. Az alapelv, hogy ne árton orvosa betegének, ma is alapelv. Az euthánázia aktív, tehát cselekvő változata azonban már-már gyilkosság, tehát nem az orvosi hivatás körén belüli jelenség. A passzív euthánaziára viszont azt mondani, hogy nem gyakoroljuk — fari-leus képmutatás. Létezik, bár nagyon kényes területe életünknek. De ha az orvos megfelelő hivatástudattal rendelkezik, szakmai tájékozottsággal, akkor nem lehet megoldhatatlan lelkiismereti probléma betegén segíteni. Például a kezelést felfüggeszteni vagy átalkítani tüneti kezeléssé — amikor annak ideje elérkezett. Akkor, amikor betegének egyetlen módon használhat: a végső szenvedések enyhítésével, megszüntetésével...

(trászer)

Baka István

A Carmen-dalokból

Ó, Carmen! Ha kimondtam a Neved, mely nemcsak szó, de élet S halál esszenciája, — ma Tudom már: az volt az ítélet,

S nem a hőhérkötől, melyen Ellengem holnap dallamát vad Nevednek: Carmen, Carmenem S azt is, hogy áldlak, áldlak, áldlak.

A földre csöppen majd magom, Ha végsőt rándulok, s alóla Kikél és fölsír magzatom, A magzatunk: a mandragóra.

Halott vagy és halott leszek; De ő ígérgetével áthat Mindent, s a földiek felett Uralkodik: kaján varázslat.

Ó, hogyha akkor, akkor én, S te is, te is, ha mind a ketten... Aréna-létünk búvkörén Belül te, én kívül rekedtem.

Vadszölő

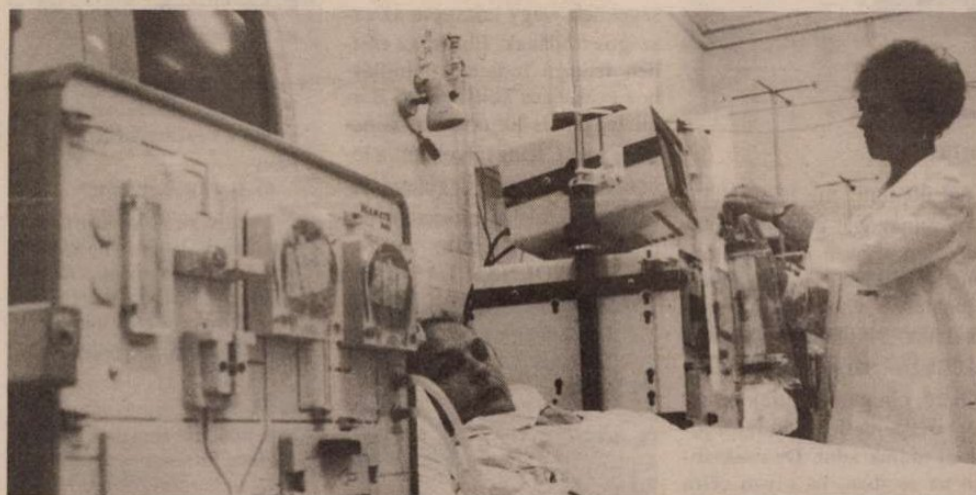
Arszenyij Tarkovszkij emlékének

Mint házfalat a vadszölő, befut És összetart az emlékezetem; Vagyok, mert voltam, s ennyi épp elég — Akkor nyitom, ha becsukom szemem.

Ha kifelé bezárul minden Űt, Itt legbelül lesz tágasabb a tér: Puszták, hegycsúcsok, melyekre úgy borul A menny, mint kozmikus lapulevél.

Felkél a Nap s lenyugszik, városok Sütét utcáin árnyak kóborolnak: Mind ismerős, és nála, aki ő, Nem élőbb és nem holtabbak a holtak.

Ki megszólított egykor, már örök Megszólítás és ifjúság marad, Míg össze nem roppannak falaim Vadszölő-terhű évem alatt.

Kórházi művelet

érintő kérdésben. A minisztériummal és a társadalombiztosítóval partneri viszonyba került, mint fontos érdekvédelmi, érdekérvényesítő intézmény.

• *Csak a rend kedvéért ismét: ez az orvosok számára nem választható, hanem kötelező tagsági intézmény?*

ről ideszámazott orvosok iránt érdeklődöm. Mit tud tenni ügyükben a kamara?

• Úgy is kérdezhetné, mit tud tenni a hazai orvosok ügyében? Ugyanis a külföldről idekerültek vagy sosem voltak magyar állampolgárok vagy olyan nemzetiségi magyarok, akik itt akarnak dolgozni. Ez idáig érthe-

gyanúgy sírnak és panaszkodnak, mint szinte minden szakma. Akkor mégis mi vonzza hozzá a külföldről is az orvosokat? Csak nem a jövedelem?

• Ha idegen állampolgárokra gondolunk, akkor a válasz egyértelműen igen. Az ok nagyon egyszerű: Magyarországon orvosnak lenni még mindig biz-

— Három évig nem jutott eszibe... hogy van anyja?

— *Nem tudom! Én ezt nem tudom!*

— Én még tudom, sajnós...! Csak emőnt, oszt azt se mondta, Isten áldjon!... Mög azuta se! — elfelhőzik a homloka, megtöri szemeit a köténye sarkával.

— *Feri engem küldött! Azt mondta, jöjjetek el magához!*

— Jól tette! De hát ü...?

— *Most nem jöhet! Azt mondta, én menjek elsőnek!*

Kifogytak a beszédből, a meny kívülről áll, a kapu előtt, Mária belülről.

— Aztán?... Hunnan tudjam, hogy .. maga a mönyem?

— *Honnan? Hát... nem esküdtünk meg hivatalosan, igaz... de nézze!*

Fényképet tart Mária elé, csöppnyi gyerek néz a fényképről.

— *Az unokája!*

— *Az unokám?*

— *Az bizony! A Gabi!*

Mintha a fia nézne a képről, huszegynéhány évvel ezelőtt.

Bámulja a képet, a baba szemeit, a füleket, éppen olyan elállóak, mint az uráé voltak, meg a Ferié.

— *Ejnye mán!.. Ez a kisgyerök!.. A fekete szömeivel!.. Szakasztott Feri!..*

Visszaadja a fényképet, elszégyelli magát.

— *Aztán?... Hun laktok? ... Mert azt se tudom.*

— *Dorozmán! Közel a Városhoz!*

— *Milyen házban?*

— *Lakásunk van! Igaz, egyszobás!*

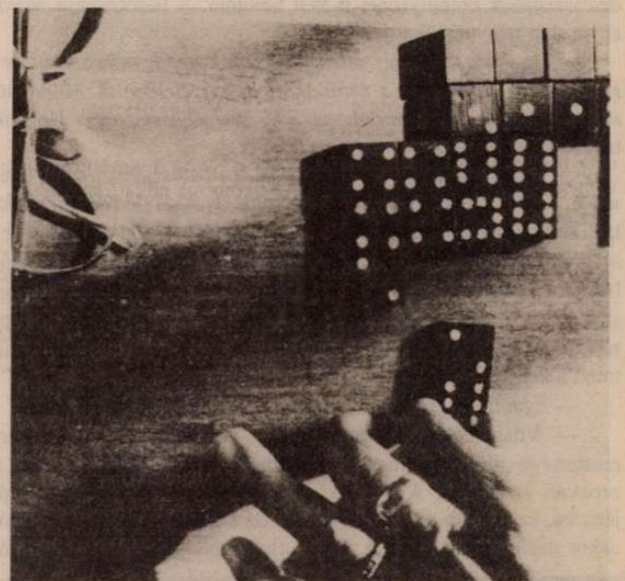
— *Istenöm!... — Mária hátrál, nyitja a kiskaput*

— *Én mög itt értetlenkedök, várakoztatlak!..! Gyere mán beljebb!.. Mindjárt csinálók egy kis vascsorát!*

Indulnak a házba: nagymama, anya, az unoka fényképe, elálló fülekkkel, mint a nagypapé, aki tíz éve hagyta itt a tanyát, de ahová majd nemsokára kilátogat az unoka, Dorozsmáról. Nem, nem kell féltetni a világot, amíg tanyák, nagyanyák lesznek, meg fekete szemű, elálló fülvű unokák.

Formák — térben és időben

Molnár György

Nagymamák, anyak, unokák

— Jó estét!

— Jó estét!

— *Galibáékat keresem!*

— *Azok vónának! — Mária özvegyként is úgy beszél, mintha többen lennének, mintha élne az ura.*

Az érkező közelebb lép, nyújtja a kezét.

— *Én a menyé vagyok! A Kati!*

— *Kicsoda... maga?...*

— *A menyé! A Kati!*

Márinak sápadtra vált az arca, aztán pirosra. — *Neköm nincs mönyem!.. Nem tudok róla!.. A meny is elpirol kicsit, tartogatja a táskáját.*

— *Pedig az vagyok!*

Mári kemény asszony, itt, a tanyán, keménynek kell lenni asszonynak, embernek.

— *A gyerök nem írta! Igaz, semmit sem írt!*

— *Nem?*

— *Nem hát!... Pedig lött vóna ideje... mán idáig!*

Nem mozdul, a menyé sem lép közelebb, egyetlen lépést.